

41

Požár __árodního __ivadla

Bylo to k večeru 12__ srpna roku 1881{} když se nad střechou
 __árodního divadla ob__v__l zlov__stný kouř. Ze všech stran se
 __b__hal__ l__dé. Nikdo nechtěl v__řít{} že opravdu hoří. Když
 však v__razil__ k neb__ první plameny{} sevřelo se všem srdce
 hrůzou. V tu chv__l__ se již __jížděl__ k __árodnému __ivadlu
 hasi__ké sbory a parní stříkačky začal__ chrl__t do ohnivé
 v__hně vodu čerpanou __ __ltav__. __romážděné zástup__
 __ražanů sledoval__ boj __ra__kých hasičů s velkým nap__tím.
 Někteří vtrhl__ do divadla{} aby se z__častnil__ záchra__ých
 prací. Avšak všechno __s__l__ b__lo marné. Když se do hlediště
 zřítíl cel__ strop i __drahoce__ým zlatým lustrem{} musel__
 i nejsm__lejší hasiči prchnout __hořící budov__. Záhy b__l__
 zahájeny nové __b__rky a již dva roky po požáru zazněl__ v nové
 budov__ __árodního __ivadla slavnostní tóny __metanov__
 __ibuše.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

42 Poklady __rahy

V majetku __rahy jsou __randlov__ obraz__ ze 17__ a 18__ století{} __avrátlov__ krajiny{} a roztom__lé v__jev__ __ánesov__{} v nichž se __ánesov__ podařilo zachytit národního ducha{} obraz__ __rožíkov__ a __ermákov__ osmahl__ __ernohorci a __ernohorky. Dlouho jsme postál__ nad __lšov__m__ kresbam__ __vojenského života a __lšov__m__ ilustracem__ národních písní. Za ně náleží __lšov__ dík celého národa. z __ařákových obrazů dýše příroda. Mařákov__ lesní partie jsou vzo mladším malířům. Maroldov__ studie __jeho pobytu v __aříži{} zachycují život __aříže v té době. Maroldovi __ařížané na jeho obrazech žijí. Největším __aroldov__m dílem je panorama bitvy u __ipan. Při malování obrazu stál__ __aroldovi modelem v__znační l__dé __eského veřejného života. Úprkov__ skv__lé obraz__ hýří pestrým__ barvam__ národních krojů. Však se také __prkov__ dostalo uznání na v__stavě v __aříži.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

43 P__kný zážitek

V našem m__stě se pravidelně pořádají hude__ní večery. K jejich obl__b__ mez__ ob__vatel__ přisp__vá nejen v__b__r zajímav__ch sklade__, ale i v__stoupení nejv__znam__jších um__lců. V lednu se ob__v__l__ plakáty{} které oznamoval__{} že bude proveden c__klus koncertů __ děl našich i __talských skladatelů. Ačkoli__ dosud mez__ mé zájm__ patřila moderní hudba{} přiv__tala jsem v__zvu rodičů{} ab__ch se spolu s nim__ z__častnila zahajovacího koncertu a ab__ch vzala __ sebou i kamarádku __vu. Při vstupu do koncertní síně jsme všichni cítil__ zvláštní nap__tí. Ro__sv__ce__é křišťálové lustry{} které v__sel__ uprostřed sálu{} zv__šoval__ slavnostní náladu. Jakm__le zazněl__ tóny __metanovy s__mfonické básně __ __eských __uhů __ __ájů{} zdálo se{} že nikdo ani nedýchá. Stejně působ__vá byla i __talská hudba. Po skončení koncertu odm__nil__ posluchači um__lce dlouhým potleskem.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

44 Osudná b__tva

Čeští páni v__dí{} že už nevede žádná cesta __pátky{} že se
dal__ na cestu odboje{} a prohlás__ __absburky za zbavené
__eského trůnu. České stav__ zvol__ za __eského krále __ridricha
__alckého. Snad tu rol__ hrál__ i pol__t__cké v__počty. Mnoz__
__eští stavové si m__slel__{} že stane-li se __ngl__cká
pr__ncezna __lžběta{} Fridrichova manželka{} __eskou
královnou{} pošle její otec do __ech vojenskou pomoc. Tyto
v__počty však __klamal__ a __eská šlechta proto musí __b__rat
vojsko sama. Dělá to pomalu{} jako by ani nešlo o osud v__ry
a celého národa. Nov__ král se o žádné vojsko nezajímá{} pořádá na
__ra__kém __radě slavnosti{} hostiny{} bály. Jinak si vede
císař __erdinand II. __absburský. Tomu pos__lají jeho __panělští
příbuzní i pape__ spoustu peně__, takže postav__ s__lné vojsko.
Zpočátku b__l__ válečné __sp__chy střídavé{} až docház__ 8.
listopadu k bitv__ na __ílé __oře.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

45 Osud města Sodomy

V __odomském kraji soudil__ nejhanebnější soudci{} kteří m__sto
 pravdy nastol__l__ le__. Když někdo uřizl sousedovu oslu ucho{}
 soudci sděl__l__ majitel__ zv__řete: " Dej osla tomu{} kdo ho
 __bav__l ucha{} a nechtěj ho od něho zpátky dříve{} než mu ucho
 zase naroste." Běda pocestnému{} když se ve m__stě zastav__l.
 Čekalo ho mučení a smrt.

Zástup__l__dí nev__řil__{} že b__je mohl stihnout trest.
 i v__hledal J__ahve __braháma{} který tehdy ještě žil{} a řekl mu:
 Bezpráv__{} které se děje v __odomě, volá až ke mně do nebes.
 Zničím cel__ten zloči__ý kraj se vším{} co tam žije a roste.
 Abrahám si v__pom__l na L__ota{} bratrova syna{} a hned pros__l
 __oha o sl__tování pro spravedl__vé. Ale nenašl__jich ve m__stě
 ani deset{} pouze __otovu rodinu. Jahve proto poslal k __otov__
 dva anděl__. Ale ten je pokládal za ciz__nce. (podle E. Petišky)

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

46 Oblíbený malíř

Pra__ká v__stava díla národního um__lce __osefa __ady{} b__la
jednou __ nejv__znam__jších akcí poslední dob__. Připom__la{}
že děti i dosp__l__ z__stávají stál__m__ obdivovatel__
__adov__ch obrá__ků. K m__stu{} kde se v__stava konala{}
proudil__ každou neděl__ zástup__ návštěvníků. Lada kresl__l rád
už od dětstv__{} ale de__í povi__osti venkovského chlapce{}
příliš nedovoloval__ v__novat se této zál__b__. Velm__ toužil
studovat mal__řstv__, rodičům však stále na to nezb__val__
peníze. Když zemřel otec{} zdálo se{} že chlapec ztratil naději
dojít k v__tčenému cíl__. Pře__ všechny překá__ky se přece stal
mal__řem. Zobrazoval život a zv__ky vesnických obyvatel, zv__řata
i pohádkové b__tosti. Ladov__ čerti{} vodníci{} a v__l__ nikdy
nepatřil__ k ciz__mu tajemnému sv__tu{} nýbrž do __eské vs__.
Zam__šl__me-li se nad __adov__m dílem{} uv__domujeme si{} že
zvláštní půvab jeho krese__{} spočívá v jejich pravdivosti.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

47 O um__ní

Ob__vů v__dy a ro__v__jející se techniky si jistě každý
be__v__hradně váží. Mohl__ b__ste{} milí přátelé{} říci toto
i o um__ní? Častokrát jsme se setkal__ __ lidm__{} kteří
pokrčil__ rameny nad nejvy__ím__ hodnotam__ v__tvarného
a hudebního um__ní.

Mohl__ b__chom si __ obtíží představit{} že by na stěnách
příb__tků nev__sel__ obraz__. A to{} že by ce__é hudební
skladb__ od nejvýznam__jších um__lců nikdy nepotěšily náš
sluch{} b__ těžko pochop__l__ nesčetní m__lovníci hudb__.
Turistov__ oči b__ s__ těžko zv__kal__ na to{} že b__
v __ra__kých sadech a v jiných m__stech __eské __epubliky nestála
kame__á díla sochařů{} kteří je v__tvářel__ s ne__navným
a o__aným nadšením. Neum__l__ b__chom rozum__ odpov__dět{} jak
b__ v__padal sv__t{} __ něho__ b__ se neoz__val hlas v__čné
krás__. L__dé a děti b__ žil__ bez pos__lující radosti.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

48 O sportu

Každým rokem v m__stech i v mal__ch v__skách přib__vá stále v__ce nadšených sportovních diváků{} které u__ nenajdeme na ro__sáhl__ch hřištích{} ale ve __tichl__ch domovech před televizní obrazo__kou. Sportovní hry se ro__šířil__ v současné dob__ v __eské republice i v ciz__ch __vropských zem__ch. O__aným__ stoupenci sportovního zápolení se zvláště stal__ nesčetné houf__ ob__tav__ch mladých l__dí. Připom__l__ to nedávno v de__ím tisku sportovní novináři{} kteří živ__ v__l__čil__{} jak se i nejmenší děti ____ázel__ na __ra__kých hřištích a ne__navně se __ kamarády ucházel__ o v__těžstv__. Mnohokrát jsme sl__šel__ __ hlasatelný __práv__{} že l__dé{} kteří sportují{} obv__kle b__vají odolnější v boji __ nakažl__v__m__ nemocem__. __ celého srdce si přejeme{} ab__ si sportovci vždy dobře rozum__l__ a stal__ se nejupřím__jším__ přátel__ i m__mo hřiště.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

49 O __ražské kultuře

Naše hlavní m__sto již v m__nul__ch stoletích o__aně a __
 láskou přijímalo domácí i ciz__um__ní. Na sv__ch v__chá__kách
 po m__stských ul__cích jsme ob__v__l__ mnoho památných desek{}
 které připomínal__pob__t nejv__znam__jších um__lců __ celého
 sv__ta. Muzea{} galerie{} a koncertní síně v __raze b__l__ vždy
 v__hledávány všemi{} kteří m__lují um__ní a __b__rají poznatky
 o historii __eského národa. Práv__teď v prvních jarních dnech{}
 kdy se nad nám__ro__ářil__paprsky slunce{} __romáždil__se
 nesčetné dav__l__dí před památným__m__sty. Všichni ne__navně
 čekal__{} až si prohlédnou v__stavené bohatstv__. Mnoz__ __
 ních navštív__l__i __árodní __ivadlo{} aby pak doma
 v__práv__l__{} jak na ně zapůsob__l__nejv__znam__jší
 skladb__{} divadelní hry i v__pravné balety. I __ra__tí občané
 si mus__vážit ce__ých staveb{} kulturních památek a um__leckého
 života svého m__sta.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.

50 Návštěva __ __ rancie

Mil __ hosté z __ rancie navštívil __ l __ v __ raze nejprve
proslul __ __ rad. Prohlédl __ si zde oba v __ znamné chrám __
i __ ladislavský __ ál, kde se v minulosti __ romažďoval __
představ __ telé národa {} ab __ v __ hlásil __ svá rozhodnutí. Když
kráčel __ __ latou uličkou {} obydlenou kdysi proslul __ m __
alchym __ sty a umělci {} jejich m __ šlenky zalétl __ do dob __
středověké __ ra __ ké sláv __. Připom __ l __ si systematické
ús __ l __ císaře __ arla IV. o ro __ sáhlou přestavbu m __ sta {} které
si v __ dob __ lo v __ sadní postavení ve __ třední __ vrop __ {} ale
i intenzivní stavební či __ ost __ absburků {} která __ m __ nila
__ rahu v nedob __ tnou pevnost. Naši přátelé __ hlédl __ i nejstarší
část prezidentského s __ dla {} s __ lné kame __ é zdi a __ otické
klenutí {} které se dochoval __ __ ra __ ého __ tředov __ ku. Na
sv __ ch procházkách __ ražskými ulicem __ i po obou břez __ ch
Vltav __ ob __ v __ l __ __ rancouz __ četné pamětní desky.

Poznámka: Místa, kde se má žák rozhodnout o doplnění čárky jsou značena {}.